

Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen elintarvikehankinnoissa

TIIVISTELMÄ HANKERAPORTISTA
GAIA CONSULTING OY JA PELLERVON TALOUSTUTKIMUS (PTT)

25.5.2022

Sisältö

1

Selvityksen tausta ja tavoitteet

2

Ruoantuotannon luonnon monimuotoisuusvaikutusten tarkastelukehikko

3

Yhteenveto luonnon monimuotoisuutta edistävistä keinoista ruoantuotannossa

4

Luonnon monimuotoisuutta edistävät ruoan hankintakriteerit

5

Luonnon monimuotoisuutta edistävien toimenpiteiden taloudellisten vaikutusten sekä ilmastopolitiikkayhteensopivuuden arviointi

6

Ehdotus mahdollisista periaatteista ja kriteereistä

7

Yhteenveto

1. Selvityksen tausta ja tavoitteet

1. Selvityksen taustaa

Maa- ja metsätalousministeriö halusi selvittää, miten julkisten ruokahankintojen avulla voidaan estää luonnon monimuotoisuuden eli biodiversiteetin heikkenemistä ja luontokatoa.

Ruoantuotanto on yksi merkittävästi luonnon monimuotoisuuteen vaikuttava ja siitä riippuvainen tuotannonala.

Selvitys on osa hallitusohjelman mukaista Ilmastoruokaohjelmaa, jonka tavoitteena on tukea yhteiskunnan siirtymistä kohti ilmastokestävää ruokajärjestelmää.

Selvitys tehtiin yhteistyössä Gaia Consultingin ja Pellervon taloustutkimuksen (PTT) kanssa. Ohjausryhmän muodostivat maa- ja metsätalousministeriöstä Auli Väänänen, Hanna Mattila ja Petri Koskela.

***Miten luonnon
monimuotoisuus
voitaisiin
huomioida
elintarvike-
hankinnoissa?***

Selvityksen tavoitteet

1.

Koota tietoa merkittävimmistä luonnon monimuotoisuusvaikutuksista suomalaisen ruokavalioon kuuluvien elintarvikkeiden tuotannossa (Suomi, EU, globaali)

2.

Lisätä tietoa merkittävimpien ruoantuotantoon liittyvien toimenpiteiden ja menetelmien vaikutuksista luonnon monimuotoisuuden edistämiseen ja toisaalta heikkenemiseen

3.

Kartoittaa, millaisia ruoan hankintakriteereitä EU:ssa on käytetty luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi

4.

Arvioida luonnon monimuotoisuutta edistävien toimenpiteiden taloudellisia vaikutuksia sekä yhteensopivuutta esim. kansallisen ja EU:n ilmastopolitiikan tavoitteiden näkökulmasta

5.

Muodostaa periaatteet sekä alustavia kriteeriehtotuksia luonnon monimuotoisuutta edistävään elintarvikkeiden hankintaan.

Menetelmät ja toteutus

Selvityksen tietotarpeita

Miten edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä ruoan tuotannossa?
Miten estää luonnon monimuotoisuuden heikkenemistä ruokahankinnoissa hankinnan kriteereillä ja vaatimuksilla?
Tuottaa tietoa päätöksenteon tueksi.

Hyödynnetyt materiaalit

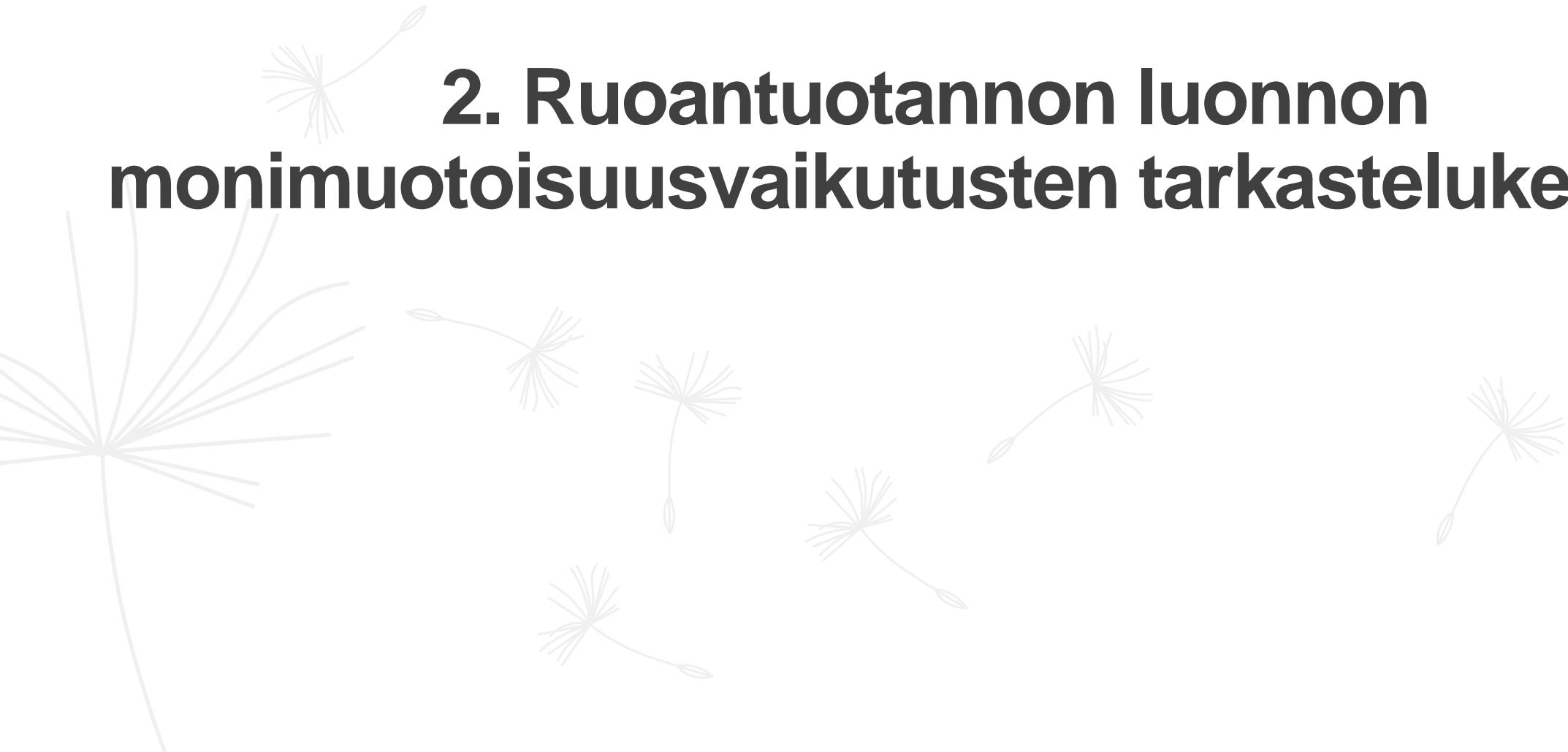
Selvityksessä hyödynnettiin monipuolisesti kirjallisuusmateriaalia, asiantuntijahaastatteluita sekä asiantuntijaryhmän sisäistä työpajatyöskentelyä. Lisäksi ehdotus periaatteista ja alustavista kriteereistä hankintaan validoitiin ruokahankintojen asiantuntijoiden kanssa ryhmäkeskustelussa.

Analyysi

Analyysivaiheessa kokonaisuus kiteytettiin systemaattiseen tarkastelukehikkoon, jonka avulla tunnistettiin vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen sekä keinoja, joilla negatiivisia vaikutuksia voidaan vähentää ja positiivisia lisätä. Tämä toimi pohjana ehdotukselle periaatteista ja alustavista kriteereistä.

2. Ruoantuotannon luonnon monimuotoisuusvaikutusten tarkastelukehikko

Ruoantuotannon luonnon monimuotoisuusvaikutusten tarkastelukehikko

- Luonnon monimuotoisuuteen vaikuttavien kokonaisuuksien kirjo on erittäin monitahoinen ja ristikkäin toisistaan riippuvainen.
- Tässä selvitystyössä koottiin kirjallisuuskatsauksen pohjalta tarkastelukehikko ruoantuotannon välittömien luonnon monimuotoisuusvaikutusten hahmottamiseksi.
- Tarkastelukehikko itsessään ei pyri kuvaamaan luonnon monimutkaisia syy-seuraussuhteita, vaan jäsentämään ja yksinkertaistamaan monimutkaisia ruoantuotantoon sidoksissa olevia luontokatoon vaikuttavia ilmiöitä ja välittömiä vaikutuksia.
- Tarkastelukehikossa on huomioitu luontokadon keskeisimmät ajurit sekä ruoantuotantoon liittyvät ilmiöt ja välittömät vaikutukset, mutta laajemmat välilliset vaikutukset on rajattu tarkastelukehikon ulkopuolelle.

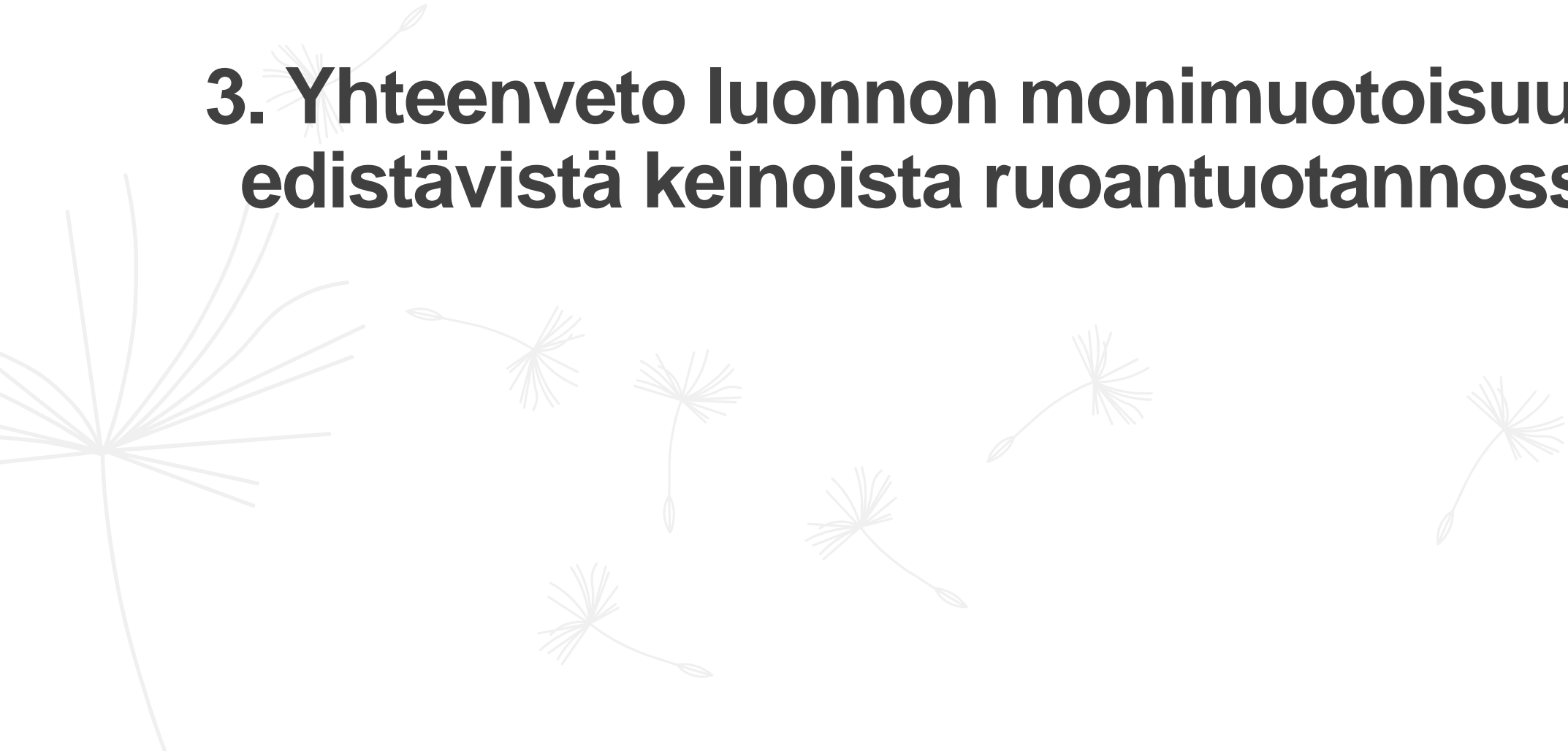

Ruoantuotannon luonnon monimuotoisuusvaikutusten tarkastelukehikko

Ilmiö	Elinympäristöissä tapahtuvat vaikutukset
Maankäytön muutos	Metsäkato ja elinympäristöjen häviäminen
Maatalouden tehokkuuden kasvu	Maaperän köyhtyminen ja tiivistyminen
Maatalous riskialueilla	Eroosio ja aavikoituminen
Maatalouden tehokkuuden kasvu (sis. monokulttuurit)	Maatalousympäristöjen yksipuolistuminen
Maatalouden tehokkuuden kasvu	Luonnon kemikaalikuormitus (ml. aiheutuva pölyttäjien häviäminen)
Maatalouden tehokkuuden kasvu ja päästöt vesistöihin	Vesistöjen rehevöityminen ja saastuminen
Veden kulutus	Kuivuus ja suolaantuminen
Ilmiö	Lajidynamiikan ja geneettisen tason muutokset
Luonnon resurssien suora liikahyödyntäminen	Luonnonkalakantojen heikentyminen ja vaarantuminen
Maatalouden tehokkuuden kasvu	Tuotantolajien geneettisen monimuotoisuuden heikentyminen
Ruoantuotannon globalisaatio	Vieraslajit
Maatalouden tehokkuuden kasvu	Antibioottiresistenssi

3. Yhteenvedo luonnon monimuotoisuutta edistävistä keinoista ruoantuotannossa

Yhteenveto keskeisimmistä luonnon monimuotoisuutta edistävästä keinoista ruoantuotannossa

- Keskeisimmiksi keinoiksi edistää luonnon monimuotoisuutta nousivat tässä selvityksessä tehdyn kirjallisuuskatsauksen pohjalta
  - Laiduntaminen ja rehuvalinnat tuotantoeläinten kasvatuksessa
  - Vuoroviljely, niittykaistaleet ja alus- ja kerääjäkasvit
  - Lannoitteiden sekä torjunta-aineiden kestävä käyttö ja luomutuotanto
  - Kestävä kalastus ja kalankasvatus
  - Toimitusketjujen hallinta metsäkadon vähentämiseksi alkuperämaassa
- Lisäksi merkittäviksi globaalisti vaikuttaviksi toimenpiteiksi hankintaketjuissa tunnistettiin nykyisen ruokajärjestelmän systemaattinen uudistaminen ruokahävikin ja liikakulutuksen vähentämiseksi sekä luonnon monimuotoisuusvaikutukset huomioiva ruokavalioiden muutos.
- Vaikka julkisilla elintarvikehankinnoilla on rajallinen rooli, on niillä kuitenkin ohjaava vaikutus, joka voi myötävaikuttaa ruokavalion muutoksiin.
- Monimuotoisuuden tuottamien hyötyjen mittaamista ja arvottamista ja keinoja niihin sekä tiedonjakoon arvoketjussa tarvittaisiin lisää.

Image source: mythia /istockphoto

Yhteenveto keskeisimmistä luonnon monimuotoisuutta edistävästä keinoista ruoantuotannossa

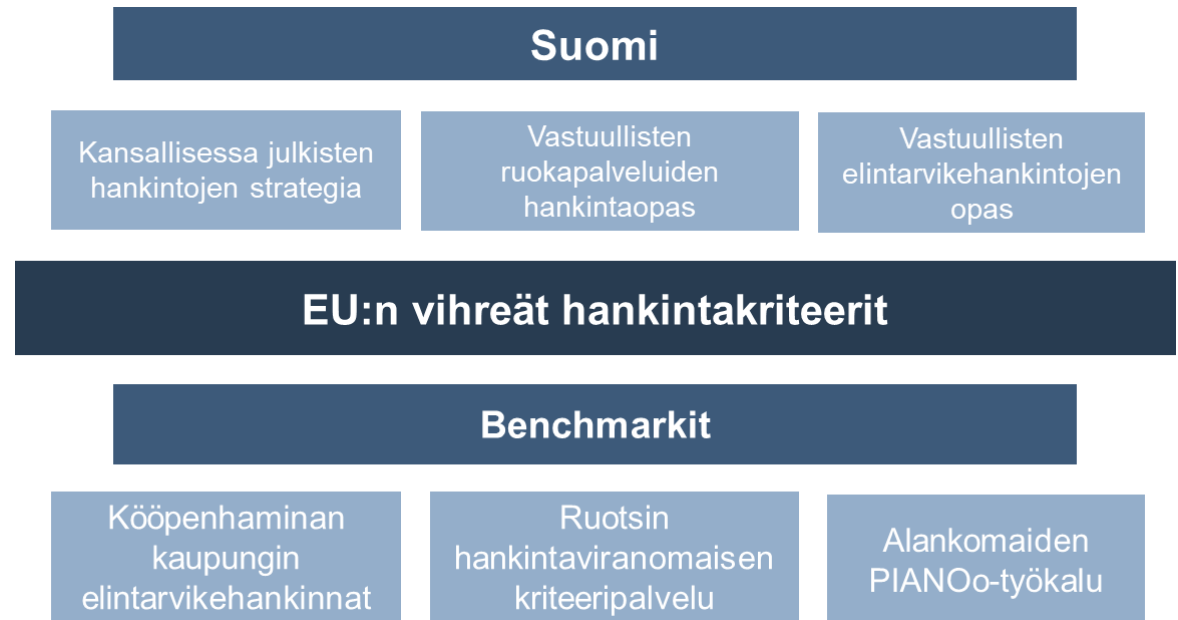
Elinympäristöissä tapahtuvat vaikutukset	Keskeisimmät luonnon monimuotoisuutta edistävät keinot
Metsäkato ja elinympäristöjen häviäminen	Olemassa olevien viljelyalueiden kestävä käyttö, maaperän köyhtymisen estäminen, eläintuotannon vähentäminen, kestävä rehuntuotto ja laidunnus, riskituotteiden tuotantoketjujen läpinäkyvyys, tuhoutuneiden alueiden ennallistaminen, ruokahävikin minimointi, kulutuksen kohtuullistaminen, peltometsäviljely
Maaperän köyhtyminen ja tiivistyminen	Maanparannus, muokkaamattomuus ja lempeät muokkausmenetelmät
Eroosio ja aavikoituminen	Viljelylajivalinnat, puiden ja muiden vahvuuristen ja monivuotisten kasvien lisääminen maisemaan, jatkuva kasvipeitteisyys, luonnonmukainen laidunnus
Maatalousympäristöjen yksipuolistuminen	Viljelykierto, viljelymosaiikki, perinnebiotooppien laidunnus, peltometsäviljely, seuralaislajit
Luonnon kemikaalikuormitus	Luomuviljely, viljelykierto, lajikevalinnat, täsmätorjunta, feromoniansat, biologinen torjunta, mekaaninen torjunta, suojakaistaleet, kasvihuoneviljely
Vesistöjen rehevöityminen ja saastuminen	Suojakaistaleet, täsmälannoitus, jatkuva kasvipeitteisyys, lannan käsittely, syyskylvöjen lopettaminen, peltojen vaotuksen suuntaaminen veden valunnan hidastamiseksi, luomuviljely
Kuivuus ja suolaantuminen	Tihkukastelu, kasvihuoneviljely, laji- ja lajikevalinnat, kasvipeitteisyyden ja puuston lisääminen
Lajidynamiikan ja genetiikkatason muutokset	Keskeisimmät luonnon monimuotoisuutta edistävät keinot
Luonnonkalakantojen heikentyminen ja vaarantuminen	Kestävät kalastusmenetelmät, kestävä kalakantojen käyttö, riittävät suojelualueet, maalta tulevan kuormituksen vähentäminen
Tuotantolajien geneettisen monimuotoisuuden heikentyminen	Maatiaislajien käyttö, uudet lajikkeet, takaisinristeytys, eri lajien ja lajikkeiden monipuolisempi käyttö
Vieraslajit	Viljelylajivalinnat, tuholaisten ja tautien torjunta, huolellisuus kansainvälisessä kaupassa ja logistiikassa, valppaus ja aktiivinen torjunta, kansainvälinen yhteistyö
Antibioottiresistenssi	Antibioottien käyttö vain sairauksien hoitoon, tuotantoeläinten pienempi yksikkökoko

4. Luonnon monimuotoisuutta edistävät ruoan hankintakriteerit

Tuki periaatteiden ja alustavien kriteerien muotoiluun

- Selvitystyössä tehtiin myös katsaus tällä hetkellä olemassa oleviin hankintaohjeisiin ja –oppaisiin sekä Suomessa että EU:ssa luonnon monimuotoisuutta edistävien hankintakriteerien näkökulmasta.
- Lisäksi tutustuttiin kolmeen verrokkitapaukseen luonnon monimuotoisuutta edistävien hankintakriteerien asettamisesta.

5. Luonnon monimuotoisuutta edistävien toimenpiteiden taloudellisten vaikutusten sekä ilmastopolitiikkayhteensopivuuden arviointi

Arviointiin valitut luonnon monimuotoisuutta edistävät toimet

- Luonnon monimuotoisuutta edistävien toimenpiteiden taloudellisten vaikutusten sekä ilmastopolitiikkayhteensopivuuden arvioimiseksi valittiin kirjallisuusselvitysten ja tehdyn yhteenvedon pohjalta tarkasteluun luonnon monimuotoisuutta edistäviä tai luontokatoa vähentäviä toimenpiteitä.
- **Toimenpiteiksi valittiin seuraavat:**
  1. viljelykierto
  2. luomutuotanto
  3. torjunta-aineiden vähentäminen
  4. lannan käsittely ja ravinnevalumien vähentäminen
  5. soijarehun käytön vähentäminen lihantuotannossa
  6. peltometsäviljely

Toimenpiteiden taloudelliset vaikutukset

- Monimuotoisuutta tukevien toimenpiteiden taloudelliset kustannukset ja hyödyt koostuvat useista osista ja kohdistuvat monilla tavoin ruokaketjun toimijoille: alkutuottajille, jalostavalle teollisuudelle tai julkiselle hankkijalle.
- Julkisissa elintarvikehankinnoissa on usein hyvin rajalliset määrärahat käytössä. Jotta julkisilla hankinnoilla olisi ohjausvaikusta luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta, on tärkeää turvata määrärahojen riittävyys myös tästä näkökulmasta.
- Luonnon monimuotoisuutta edistävillä toimenpiteillä on mahdollista vähentää myös riippuvuutta maatalouden tarvitsemista tuontipanoksista (huoltovarmuusnäkökulma).

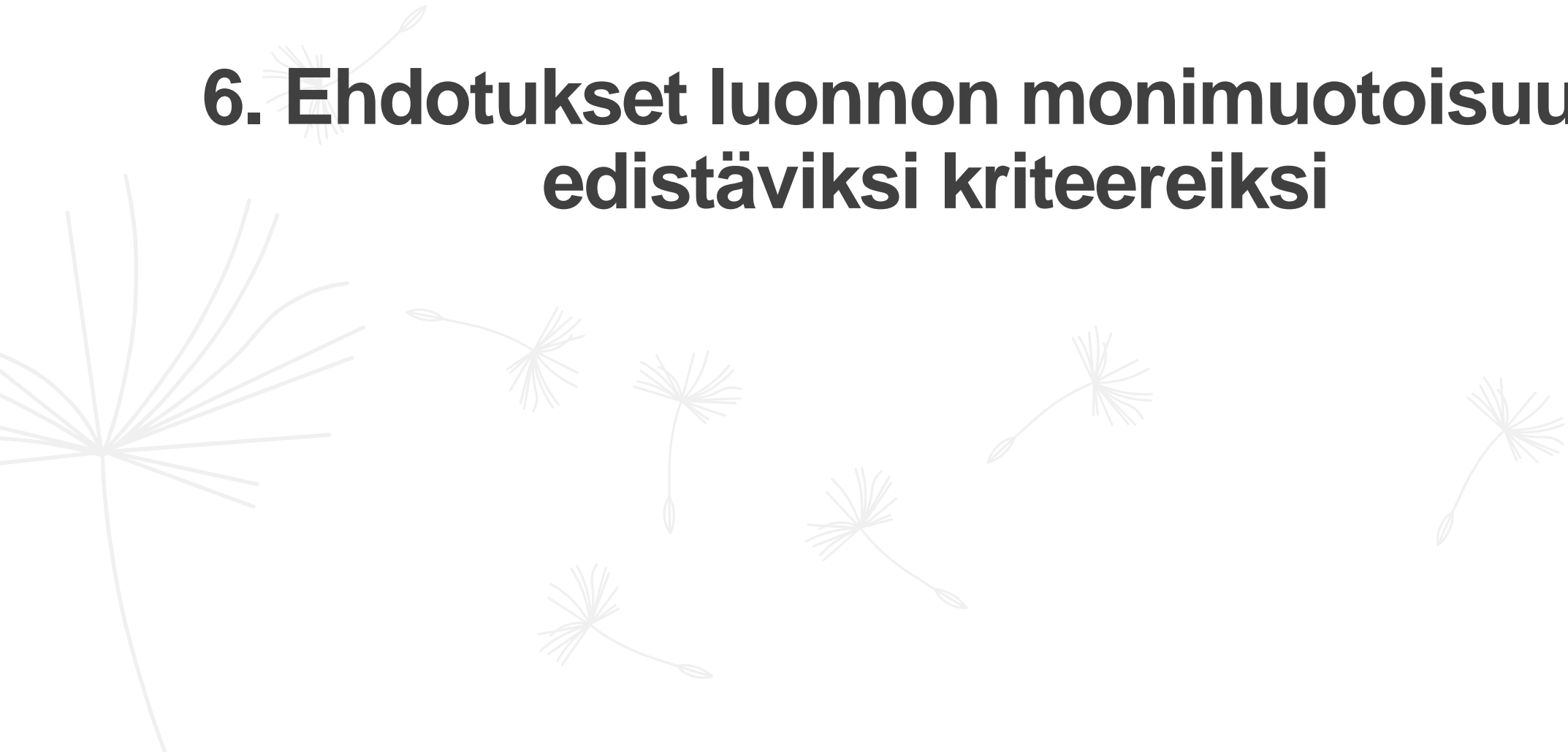
Toimenpide	Positiiviset talousvaikutukset	Investointeihin ja tuotantoon liittyvät kustannusvaikutukset
Luomutuotanto	<ul style="list-style-type: none"> • Korkeammat tuotehinnat (tuottaja) • Luomutuet (tuottaja) • Pienemmät tuotantokustannukset (tuottaja) 	<ul style="list-style-type: none"> • Pääsääntöisesti tavanomaista pienemmät satotasot (tuottaja) • Suuremmat investointikustannukset erityisesti eläintuotannossa (tuottaja) • Raaka-aineet ovat kalliimpia (palvelutuottaja) • Erilläänpitovaatimus (palvelutuottaja) • Kalliimmat lopputuotteet (julkinen hankkija)
Viljelykierto	<ul style="list-style-type: none"> • Suuremmat sadot (tuottaja) • Parempi viljelyvarmuus (tuottaja) • Työvaihe-huippujen tasaantuminen (tuottaja) 	<ul style="list-style-type: none"> • Epävarmuus markkinatuottojen kehityksestä pitkällä aikavälillä (tuottaja) • Investointi viljelyosaamiseen (tuottaja)
Torjunta-aineiden vähentäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Pienemmät torjunta-ainekustannukset (tuottaja) 	<ul style="list-style-type: none"> • Pääsääntöisesti heikommat sadot (tuottaja) • Investointi mekaanisen tuholaistorjunnan sekä viljelymenetelmien, esim. viljelykierron, osaamisen kehittämiseen (tuottaja) • Raaka-aineet ovat kalliimpia (palvelutuottaja) • Kalliimmat lopputuotteet (julkinen hankkija)
Lannan käsittely ja ravinnevalumien vähentäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Kemiallisten lannoitteiden vähentäminen (tuottaja) • Raaka-aine biokaasulaitoksiin (tuottaja) • Ympäristötukikorvaukset, suojavyöhykkeet yhtenä vaatimuksena (tuottaja) 	<ul style="list-style-type: none"> • Investoinnit lannan käsittelyyn tarvittaviin laitteistoihin (tuottaja) • Suojavyöhykkeet pienentävät satoalaa (tuottaja)
Soijarehun käytön vähentäminen lihan tuotannossa	<ul style="list-style-type: none"> • Kotimaisten rehujen saatavuus paranee (tuottaja) 	<ul style="list-style-type: none"> • Suuremmat rehukustannukset (tuottaja) • Muutokset eläintuotoksessa (tuottaja) • Kalliimmat lopputuotteet (julkinen hankkija)
Peltometsäviljely	<ul style="list-style-type: none"> • Sadon laatu ja taso paranevat (tuottaja) • Säästöä lannoite- ja torjunta-aine kustannuksissa (tuottaja) • Tulonlähteet monipuolistuvat (tuottaja) 	<ul style="list-style-type: none"> • Työkoneiden käyttö voi vaikeutua (tuottaja) • Kalliimmat lopputuotteet (julkinen hankkija)

Toimenpiteiden yhteensopivuus ilmastopolitiikkatavoitteiden kanssa

- Ilmastonmuutos on yksi suurimpia riskejä luonnon monimuotoisuuden säilymiselle.
- Yksittäisten monimuotoisuutta edistävien toimenpiteiden tarkastelun lisäksi on muistettava, että myös laajemmat politiikkatavoitteet luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ovat yhteensopivia.
- Osalla ilmastotoimenpiteistä voi kuitenkin olla suoraan ristikkäisiäkin vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen (esimerkiksi metsitys luonnoltaan arvokkailla alueilla), samoin kuin osalla luonnon monimuotoisuutta edistävästä toimista voi olla ristikkäisiä vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillintään (esimerkiksi kulotus).
- Sillä miten ja missä toimenpiteet tehdään, voidaan kuitenkin merkittävästi muuttaa vaikutuksen määrää tai jopa kääntää vaikutussuuntia.

Toimenpide	Arvio yhteensopivuudesta
Luomutuotanto	yhteensopiva
Viljelykierto	erittäin yhteensopiva
Torjunta-aineiden vähentäminen	neutraali
Lannan käsittely ja ravinnevalumien vähentäminen	yhteensopiva
Soijarehun käytön vähentäminen lihan tuotannossa	erittäin yhteensopiva
Peltometsäviljely (agroforestry)	erittäin yhteensopiva

6. Ehdotukset luonnon monimuotoisuutta edistäviksi kriteereiksi

Ehdotukset luonnon monimuotoisuutta edistäviksi periaatteiksi

- Selvitystyön pohjalta ehdotetut periaatteet elintarvikehankinnoille on muodostettu lähtien ruoantuotannon vaikutuksista luonnon monimuotoisuuteen sekä keinoista, joilla luonnon monimuotoisuutta voidaan edistää.
- Suuri osa periaatteista alleviivaa jo aiemmin tunnistettuja ja käytössä olevia vastuullisia toimintatapoja valottaen niiden linkkiä luonnon monimuotoisuuteen.
- Osa periaatteista on yleisemmän tason periaatteita, joissa elintarvikehankkijan vaikutus näkyy mm. reseptiikan ja ruokalistan suunnittelun kautta.
- Osalle periaatteista on tunnistettu joitakin konkreettisempia alustavia hankintakriteerejä, jotka kuvaavat asioita, joita elintarvikehankkija voisi hankinnoissa painottaa.

Periaatteet luonnon monimuotoisuutta edistävälle elintarvikehankinnoille:

1. Hankitaan vain tarpeeseen ja minimoidaan hävikki sekä jäte.
2. Hankitaan läpinäkyvästi ja jäljitettävästi.
3. Varmistetaan, että hankinnat aiheuttavat mahdollisimman vähän haittaa ilmastolle ja yhteiskunnalle.
4. Hankitaan enemmän kasvipohjaisia elintarvikkeita ja vähemmän eläinperäisiä elintarvikkeita, erityisesti lihaa.
5. Hankitaan elintarviketuotteita, joiden tuotanto ei aiheuta metsäkatoa.
6. Hankitaan elintarvikekäyttöön kalaa, joka on kalastettu tai kasvatettu kestävästi.
7. Hankitaan elintarviketuotteita, joiden tuotanto ei lisää maaperän köyhtymistä, aavikoitumista tai eroosiota.
8. Hankitaan elintarviketuotteita, joiden tuotannossa käytetään luonnon monimuotoisuutta tukevia menetelmiä.
9. Hankitaan elintarviketuotteita, joiden tuotanto pitää yllä geneettistä monimuotoisuutta.

Ehdotetut yleisen tason periaatteet ja alustavat kriteerit

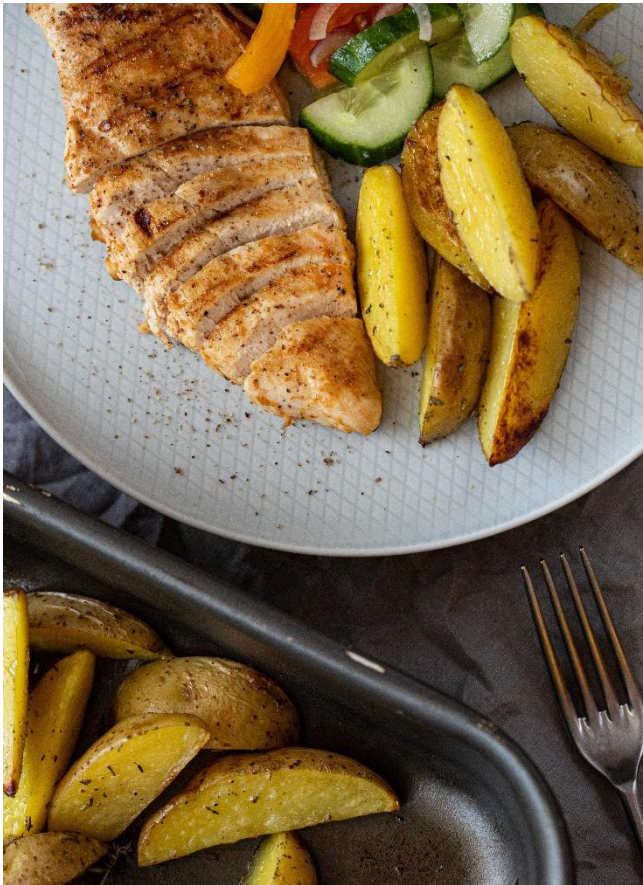

Image source: pexels.com

1. HANKITAAN VAIN TARPEESEEN JA MINIMOIDAAN HÄVIKKI SEKÄ JÄTE

- Hedelmät, vihannekset ja kasvikset tulee olla sesonginmukaisia (ml. ulkomainen tuotanto)
- Hävikin ja jätteen seuranta, osoitettu toimenpiteitä hävikin ja jätteen pienentämiseen

3. VARMISTETAAN, ETTÄ HANKINNAT AIHEUTTAVAT MAHDOLLISIMMAN VÄHÄN HAITTAA ILMASTOLLE JA YHTEISKUNNALLE

- Tuotteen (tai raaka-aineen) ilmastopäästöt tulee ilmoittaa (hiilijalanjälki)
- Päästövähennyssuunnitelma tulee ilmoittaa (tuotteen/raaka-aineen tuottaja ja/tai toimittaja)
- Tuotteen (tai raaka-aineen) tulee olla sertifioitu sellaisella sertifikaatilla, joka asettaa tavoitteet sosiaalisen vastuun huomioimiselle tuotantoketjussa

2. HANKITAAN LÄPINÄKYVÄSTI JA JÄLJITETTÄVÄSTI

- Tuotteen (tai raaka-aineiden) alkuperämaa tulee ilmoittaa siten, että tiedetään, missä maassa alkutuotanto tapahtuu
- Tuotteen (tai raaka-aineiden) tarkempi tuotantoalue ja/tai jalostusmaa tulee ilmoittaa
- Tuotteen (tai raaka-aineiden) tuotantoketju tulee kuvata
- Tuotteen (tai raaka-aineiden) tuotantoketju on jäljitettävissä

4. HANKITAAN ENEMMÄN KASVIPOHJAISIA ELINTARVIKKEITA JA VÄHEMMÄN ELÄINPERÄISIÄ ELINTARVIKKEITA, ERITYISESTI LIHAA

- Tarjottavan ruuan proteiinista x % tulee olla kasvipohjaisia
- Tarjottavan ruuan proteiinista x % tulee olla kasvipohjaisia tai kestäväää kalaa

Haitallisia vaikutuksia minimoivat periaatteet ja kriteerit

Image source: Ella Olsson / Pexels

5. HANKITAAN ELINTARVIKETUOTTEITA, JOIDEN TUOTANTO EI AIHEUTA METSÄKATOA

- Tuotteen alkuperämaa tulee ilmoittaa siten, että tiedetään, missä maassa ja millä alueella alkutuotanto tapahtuu
- Tuotteen tuotantoketju tulee kuvata
- Tuotteen tulee olla sertifioitu sellaisella sertifikaatilla, joka asettaa tavoitteet seuraaville:
a) tuote ei saa aiheuttaa metsäkatoa, b) viljelymenetelmien on oltava kestäviä ja c) tuotantoketjussa huomioidaan sosiaalinen vastuu.

7. HANKITAAN ELINTARVIKETUOTTEITA, JOIDEN TUOTANTO EI LISÄÄ MAAPERÄN KÖYHTYMISTÄ, AAVIKOITUMISTA TAI EROOSIOTA

- Eroosioherkistä lajeista (mm. banaani, riisi, soija) valmistettujen tuotteiden tulee olla sertifioitu sellaisella sertifikaatilla, joka asettaa tavoitteet seuraaville: a) tuote ei saa aiheuttaa aavikoitumista/eroosiota, b) viljelymenetelmien on oltava kestäviä ja c) tuotantoketjussa huomioidaan sosiaalinen vastuu.

6. HANKITAAN ELINTARVIKEKÄYTTÖÖN KALAA, JOKA ON KALASTETTUTAI KASVATETTU KESTÄVÄSTI

- Tuotteen alkuperämaa ja kalastusalue tulee ilmoittaa (kasvatetusta kalasta alkuperämaa)
- Kalalaji ja kalakanta, josta se on kalastettu, sekä kalastusmenetelmä tulee ilmoittaa (kalastusmenetelmän tulee olla sopiva hankittavalle kalalajille)
- Kalalaji on vihreällä listalla (WWF:n kalaopas (pääosin kalastetulle kalalle, kattaa joitain kasvatettuja kaloja), kalastetulle kalalle MSC:n listaus, kasvatetulle kalalle ASC:n listaus)

Luonnon monimuotoisuutta tukevat periaatteet ja kriteerit

Image source: arieM / iStockphoto

8. HANKITAAN ELINTARVIKETUOTTEITA, JOIDEN TUOTANNOSSA KÄYTETÄÄN LUONNON MONIMUOTOISUUTTA TUKEVIA MENETELMIÄ

- Tuotteen alkutuotannossa toteutetut luonnon monimuotoisuutta edistävät toimenpiteet on todennettu ja sertifioitu, esim. IP Sigill tai Global G.A.P. BioDiversity Add-on.
- Tuotteen tulee olla sertifioitu sellaisella sertifikaatilla, joka asettaa tavoitteet monimuotoisuutta tukeville menetelmille. Esim luonnonlaidunliha.
- Eläinperäiset tuotteet: Tuote on luomusertifioitu (EU:n luomumerkki tai vastaava)
- Kasvisperäiset tuotteet: Tuote on luomusertifioitu (EU:n luomumerkki tai vastaava)

9. HANKITAAN ELINTARVIKETUOTTEITA, JOIDEN TUOTANTO PITÄÄ YLLÄ GENEETTISTÄ MONIMUOTOISUUTTA

- Tuotteista ainakin X % on vaihtelevia lajikkeita
- Tuotteista X % tulee olla valmistettu kotoperäisistä ja/tai maataislajeista

8. Yhteenveto

Yhteenveto

Hankkeen tuloksista

- Selvityksen perusteella **luonnon monimuotoisuutta voidaan edistää elintarvikehankinnoissa monilla olemassa olevilla toimilla** vahvistaen ja todentaen niiden toteuttamista.
- **Keskeistä luonnon monimuotoisuuden kannalta on, että elintarvikehankinnoissa noudatetaan periaatteita, joiden avulla**
  - annamme luonnolle enemmän tilaa ja suojelemme jäljellä olevat luonnontilaiset alueet
  - varmistamme, että ruoantuotannossa ei käytetä luonnon monimuotoisuutta heikentäviä toimintatapoja
  - vahvistamme luonnon monimuotoisuutta tukevia toimintatapoja ja geneettistä monimuotoisuutta

Julkisista hankinnoista

- Eri toimenpiteiden **hyödyntäminen** julkisten hankintojen **kriteereinä vaatii selkeästi todennettuja järjestelmiä ja esimerkiksi sertifiointeja**, mistä seuraa kustannuksia.
- Julkisissa elintarvikehankinnoissa on usein hyvin rajalliset määrärahat käytössä. Jotta julkisilla hankinnoilla olisi ohjausvaikusta luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta, on **olennaista turvata määrärahojen riittävyys** myös tästä näkökulmasta.
- Varsinaisten luonnon monimuotoisuutta edistävien **hankintakriteerien jatkokehittäminen on tärkeää** sitä mukaa, kun saadaan lisää tutkimustietoa monimuotoisuuden vaikutuksista.

Ilmastopolitiikasta

- **Pääsääntöisesti** tarkastellut luonnon monimuotoisuutta edistävät toimet ovat **yhteensopivia ilmastopolitiikan toimien kanssa**.
- Osalla ilmastotoimenpiteistä voi kuitenkin olla suoraan **ristikkäisiäkin vaikutuksia** luonnon monimuotoisuuteen.
- Sillä **miten ja missä toimenpiteet tehdään**, voidaan kuitenkin merkittävästi muuttaa vaikutuksen määrää tai jopa kääntää vaikutussuuntia.

ASIAKKAAMME TEKEVÄT
MAAILMASTA PUHTAAMMAN
JA TURVALLISEMMAN.

Raporttimme perustuu kyseisen toimeksiannon suorittamisen yhteydessä saamiimme tietoihin ja ohjeisiin huomioiden toimeksiannon suorittamisen aikana vallitsevat olosuhteet.

Emme ole vastuussa raportin tietojen tai raportissa esitettyjen näkemysten täsmällisyydestä, täydellisyydestä, kattavuudesta tai oikeellisuudesta, emmekä anna niitä koskevia vakuutuksia, ellei toisin ole mainittu.

Raportti on laadittu sovitun toimeksiannon mukaisessa laajuudessa ja tarkoituksessa. Emme vastaa raportin muuttamisesta tai käyttämisestä muihin tarkoituksiin tai raportin sisältämien tietojen tai mielipiteiden käytöstä mahdollisesti aiheutuvista tai käyttöön liittyvistä mahdollisesti aiheutuvista välittömistä taikka välillisistä vahingoista riippumatta vahingon aiheuttajasta. Raportti voi parhaimmillaan toimia päätöksenteon tukena. Raportin vastaanottaja on aina itse vastuussa raportin pohjalta tekemistään ratkaisuksista, päättämistään toimenpiteistä ja tekemistään tulkinnoista.

Raportin sisältämät tiedot ovat ajankohtaisia raportin laatimisen ajankohtana, eivätkä ne välttämättä kuvasta tapahtumia, tietoja tai olosuhteita, jotka ovat ilmenneet tekoajankohdan jälkeen ja joilla voi olla merkitystä raportin sisältämien tietojen ajankohtaisuuteen tai oikeellisuuteen. Emme ole vastuussa raportin päivittämisestä myöhempien tapahtumien osalta (päivämäärä raportin etusivulla).

Kolmannelle ei muodostu mitään oikeuksia raporttiin tai sen sisältöön, eikä kolmas voi esittää raportin tai sen sisällön perusteella vaatimuksia Gaia Consulting OY:tä kohtaan. Raportin sisällön tai sen osan luvaton kopioiminen, tallentaminen, julkaiseminen, tai jakelu on kielletty.